



ROD

labod

NOVO MESTO, 12. MAJA 1976 * LETO VI, ST. 4

dober začetek

START V ZAČETKU LETA 1976 V ZNAMENJU USPEŠNIH NAPOROV ZA OBVLADOVANJE TEKOČIH IN RAZVOJNIH NALOG

Za nami je prvo trimesečje poslovanja v letošnjem letu. Tudi mesec april, ki je bil letos posebno razburkan zaradi prehoda na nov odnos in način zagotavljanja plačil med uporabniki družbenih sredstev, smo prebrodili. V tem času smo se krepko spoprijeli z marsikatero novo nalogo, ki nam jo prinaša splošni gospodarski položaj pri nas in v svetu in vsestranska aktivnost pri uveljavljanju nove ustave in združenega dela. Prav zaradi te aktivnosti in poslovne problematike smo delovali v raznih smereh, izmed katerih je treba poudariti predvsem:

1. Samoupravno in poslovno organiziranost podjetja glede na dokončno pripojitev OZD TIP-TOP k Labodu. V to nalogo so spadale tudi pravkar izvedene volitve v organe upravljanja na vseh nivojih.

2. Razvijanje samoupravnih odnosov, usposabljanje temeljnih organizacij združenega dela, uveljavljanje neposrednih proizvajalcev in delegatskega sistema.

3. Vključitev delovanja podjetja v nove gospodarske in ekonomske razmere in v stabilizacijska prizadevanja družbe kot celote na novih osnovah planiranja.

4. Zagotoviti in ohraniti likvidno sposobnost podjetja po zakonu o zagotavljanju plačil obveznosti med uporabniki družbenih sredstev, ki je začel veljati 1. aprila letos.

5. Povečati izvoz, ki ga nam nalaga resolucija o ekonomskem razvoju države v letu 1976, zadržati položaj na jugoslovanskem tržišču ter utrditi poslovne odnose na relaciji proizvodnja - trgovina - potrošnik.

6. S posebnimi napori, ki so potrebni, da bi ob ekonomski rasti podjetja ohranili vsaj doseženo življenjsko raven in trajno socialno varnost zaposlenih.

Čeprav je bilo še nešteto drugih nalog in akcij in jih je težko

našteti po vrstnem redu, je za nas v tem trenutku najbolj pomembno, da se seznanimo s položajem podjetja glede likvidnosti, odnosno z načrtom, kako bomo poravnavali naše obveznosti do dobaviteljev, na kakšen način in v kakšnem roku bodo kupci plačevali svoje obvez-

nosti, kako se vključujemo v izvoz in kakšni meri zagotavljamo nemoteno dobavo surovin in rezervnih delov, kakšen je dolgoročni izgled za prodajo naših proizvodov na domačem trgu in ali ob pričakovani storilnosti ohranjamo življenjski standard zaposlenih.

Za oceno nam naj služijo sledeči podatki: z načrtom o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, ki ga je potrdil skupni delavski svet na zadnji seji, je določeno, da je LABOD sposoben poravnati svoje obveznosti pretežno v roku 15 dni in le ob sezonah in pri močnejšem angažiranju za klasični izvoz bi izdajali menice. Če bomo v bodoče zadržali dosedanje raven zalog, bomo sposobni nuditi našim kupcem še nadalje rok plačila 90 dni. To pa pomeni za naše kupce in za naše podjetje veliko prednost. Ta je v tem, da praktično trgovina ne potrebuje lastnih sredstev, ker je rok 90 dni enak roku plačil z menico. Pogoj je le v tem, da mora trgovina dosegati obračanje zalog naših izdelkov 4-krat na leto, kar je po sedanjih izkušnjah mogoče.

Medtem ko je Labod vse svoje obveznosti iz leta 1975 poravnal pred posebno akcijo (multilateralno kompezacijo), ki je stekla v vsej državi konec januarja, je tudi v roku poravnal vse obveznosti za 1. trimesečje letošnjega leta in celo s koriščenjem kasa skonta so nam kupci poravnavali obveznosti iz leta 1975 tekoče:

– plačano preko žiro računa	70,7 %
– pokritje z menicami	29,3 %
– z gotovino ali čekom	98,9 %
– z menicami	1,1 %

Podobna slika plačil je tudi za mesec april. To pomeni, da menica kot plačilno sredstvo še ni zaživela, kar je lahko zelo škodljivo, še zlasti, če bo trgovina zaradi tega postala premalo založena in potrošnikom ne bo pravočasno ponudila izdelkov.

Z nekaterimi ukrepi, ki jih izvajamo da bi trgovina pravočasno sprejela naše izdelke (blagovni krediti, takojšnja dobava,

Naša prizadevanja v izvozu smo dosegli takole:

	do 30. IV. 1975 v USA dolarjev	do 30. IV. 1976 v USA dolarjev	Index
perilo	531.087	767.571	144,5
vrhnja oblačila	Ni primerljivih podatkov – ocena v razmerju zaposlenih	232.542	99,2
SKUPAJ:	765.322	1.000.113	130,6

dostava franco prodajalna, povečana usmeritev v izvoz itd.), menimo, da bodo nekatere manjše težave nastopile še v mesecu maju, nato pa se bo stanje umirilo.

Klasični izvoz je znašal 11.205 dolarjev, od tega 3.720 dolarjev na Vzhod, ostalo na konvertibilna področja.

Čeprav smo za 30 % povečali izvoz, je bil uvoz tkanin in ostalih materialov zaradi omejitev manjši kot lani v istem času. Škodljivost teh omejitev se kaže predvsem pri opremi, ker zaradi nekaterih neobhodnih strojev ne dosegamo možne kvalitete in storilnosti.

V prvih treh mesecih letošnjega leta smo dosegli planirano prodajo naših izdelkov tudi za domači trg. Ker za vrhnja oblačila ni primerjalnih podatkov, navajamo le prodajo srjajc:

– prodaja v I. trimesečju leta 1975

54.911 v milij. din

– prodaja v I. trimesečju leta 1976

60.444 v milij. din

– Index 1976/75 110,0



REFERENDUM V PTUJU

Problemi šolstva, šolskega prostora, idejne naravnosti in druga vprašanja niso vprašanja, ki naj jih obravnavajo samo pedagoški delavci, temveč so vsi ti problemi problemi celotne družbe.

Program izgradnje šolskega prostora: srednješolski center; osnovna šola Markovci; dijaški dom; posebna šola.

Predvideni viri financiranja: samoprisevek – 1 % od neto osebnih dohodkov; združena sredstva OZD – samoupravni sporazum za GTC bi preusmerili v šolstvo; sredstva iz programa republiške interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje 1976-80.

Torej gre za občinski referendum, ki bi ga razpisali v drugi polovici novembra, tako da bi začeli plačevati 1. 1. 1977. Upamo, da bo razprava živahna in koristna.

STANISLAV GOLC

Če upoštevamo povečan izvoz, potem smo prodali v 1. trimesečju za 15,1 % več kot v letu 1975. Na ta obseg je vplivala pripojitev Roga (približno 10 %), tako da realno povečanje prodaje znaša le okrog 5 %, kar je tudi uspeh, če upoštevamo, da imamo cene izdelkov na nivoju leta 1974/75.

Uspeh je tudi v tem, da so zaloge gotovih izdelkov konec marca še vedno v lanskoletnih okvirih. Tako ugodna razmerja pa ne bodo več dosežena v mesecu aprilu, kajti v tem mesecu bo trgovina prevzela le 50 % naročenih količin. To pomeni povečanje zalog za 150.000 srjajc. Da premostimo to zapreko, smo že zaključili dodatne količine za izvoz na Madžarsko za 120.000 srjajc, dogovarjamo pa se še za dodatnih 50.000 srjajc. Tudi Poljska je odkupila 225.000 moških tip-ton srjajc. To je dokaz, da so naši izdelki po modelih, deseni in izdelavi primerni za svetovno tržišče.

Ob tem pa ostaja odprto vprašanje rentabilnosti, kajti nerazvita področja nudijo še znatno nižje cene od naših, mi že pri sedanji ceni 3,50 USA dolarjev za tip-ton srjajco ne dosegamo planirane rentabilnosti.

Plan proizvodnje smo zaradi povečanih bolniških zostankov, zaradi prilagajanja proizvodnje nastali situaciji na trgu in zaradi drugih vzrokov (dopolnitev strojev, omejevanje v uvozu itd.) dosegli 91,7-%, pri vrhnjih oblačilih pa 90,6-odst. Produktivnost je bila za nekaj točk nižja od lanske. Posledica tega so nižje premije in tudi relativno nižji osebni dohodki.

Kljub gospodarskim težavam, ne samo v Jugoslaviji, marveč tudi v svetu, je bil ekonomski učinek poslovanja podjetja v 1. trimesečju letos tak, da je bil ustvarjen dohodek, ki je dovoljeval izplačilo planiranega OD iz dobička za 1. maj.

Torej lahko rečemo, da smo ob prizadevanju vseh naloge in težave, ki nam jih prinaša sedanji čas, sposobni uspešno premagovati in zagotoviti vsaj dosedanje življenjski standard zaposlenih.

ZDRAVKO PETAN

ob 100 - letnici rojstva Ivana Cankarja

*Poglej siromaka:
sredi mraza in mraka
z utrujenimi očmi
sedi na kantonu in čaka
opolnoči
z zaupanjem vstane in se napoti
zarji naproti
in je kakor eden Treh Modrih
kraljev
iz naših krajev.*

Letos je Cankarjevo leto, stoletnica rojstva Ivana Cankarja (1876-1918), največjega slovenskega pisatelja. Vsestransko je posegel v tedanjo slovensko stvarnost, zato naj bo njegova stoletnica rojstva kulturno-politična akcija, Jernejeva pravica, ki naj stopi v zavest slehernega delovnega človeka in osvobje srca.

V svojih delih izraža neizpolnjene sanje v drznih novih podobah. Globoko je zajel vse strani narodnega in družbenega življenja slovenskega ljudstva; kot družbeni kritik je udaril po napakah buržoazne družbe. Razkrinkal je lažno rodoljubstvo, hinavščino in omejenost, malomeščansko filistrstvo. Bodel je zoper nasilje in za svobodo delovnega ljudstva. Mojster je v upodabljanju socialnega življenja malih ljudi, ponižanih in razžaljenih, kar vse izzveni v ostro kritiko izkoriščevalske kapitalistične družbe. Njegova dela temelje na resničnem življenju slovenskega ljudstva, delavstva, izobraženstva in meščanstva z vsemi njihovimi značilnostmi. Z izredno toplino je opisal svojo mladost, obenem pa povečal žalostno usodo svoje matere. V svojih delih je povečeval ljubezen in domovino ter opisoval socialne in politične razmere konec stoletja na Slovenskem. Dramatično razgibano je oblikoval podobo „uporniškega“ kmečkega hlapca. Sramoto vojne pa je upodobil v črticah, ki so izšle pod skupnim naslovom „Podobe iz sanj“. V dramah pa je bičal negativne sile družbenega življenja in pokazal na rast novih, naprednih družbenih sil, ki jih predstavljata proletarijat in z njim povezano izobraženstvo.

Kot glasnik prizadevanj delovnega ljudstva je kandidiral za poslanca socialnodemokratske

stranke, večkrat predaval delavstvu v Ljubljani in Trstu. Njegova dela so prevedena v več tujih jezikov, zlasti njegov „Hlapec Jernej“.

Desetletja njegovega skoraj nepretrganega bivanja med dunajskimi delavci je nedvomno pomenilo hkrati tudi najpopolnejše razdobje njegovega ustvarjanja, v katerem so se rodile velike umetnine. V teh umetninah se je zmeraj bolj uveljavljalo tisto pojmovanje umetniškega poklica, zaradi katerega je Cankar postal prvi in največji predstavnik slovenske socialistične književnosti. Napovedal je, da bo v socializmu prišlo do neogibne spojitve ljudstva in kulture, katere osnovno načelo bo popolni svobodni razvoj slehernega delovnega ustvarjajočega človeka.

„Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega. Že slutim zarjo tistega dne, sluti jo vse moje najgloblje in najčistejše hrepenje. Ne, ne hrepenje samo! Moje delo je slutnja zarje, vsaka moja beseda in vse moje življenje. Že slišim dleto, ki kleše granitni temelj novi zgradbi...“

Kadar napoči tisti dan, bo prerajeni narod pobral iz blata pohojeno ubogo krizantemo, očistil jo bo ter shranil s hvaležnim spoštovanjem, za spomin na grenkolepo preteklost.“ (Bela krizantema, 1910.)

Človeku je prirojena sla po izražanju, po oblikovanju, po izpovedovanju svojih misli in čustev, po njihovem izmenjavanju. Utrimo pot Cankarjevi viziji, ki je z zmago naše socialistične revolucije postala stvarnost. Omogočimo slehernemu človeku, da bo soustvarjalec in naj se razvije po svojih zmožnostih in nagnjenjih v etično in estetsko izoblikovano osebnost.

„Jaz verujem v to družino svobodnih narodov! Jaz veru-

Občinsko priznanje OF, ki ga podeljuje občinska konferenca SZDL Krško vsako leto ob 27. aprilu in 1. maju delovnim organizacijam za dosežke na področju samoupravljanja in družbeno ekonomskih odnosov, sta letos dobila ŽITO, TOZD Imperial in LABOD, TOZD Libna. Priznanje TOZD Libna sovpada z 10. obletnico obstoja obrata „Laboda“ v Krškem in je priznanje za dosežene rezultate na družbenoekonomskem področju. Delavcem TOZD Libna čestitamo za podeljeno odličje.

jem, da bo iz te brezprimerne preizkušnje izšlo prerajeno človeštvo! Bil bi hinavec in lažnivec, če bi se imenoval socialist, pa bi v globočini svoje duše ne veroval v svoje ideale! Nič se ne bojmo, nič se ne strašimo dnevnega trpljenja, ne zakrivajmo oči pred grozotami časa – pogumno jim glejmo v lice! Ne samo človek, ne samo narod, tudi človeštvo se bo dvignilo iz močvirja, očiščeno in pomlajeno! V to verujemo, v to zaupajmo – in lažje nam bo trpljenje! Kristus je zmagal, ko je bil na križ razpet; človeštvo je moralo brezmejno trpeti, da si je zaslužilo prerajenje in vstajenje!“ (Misli iz Cankarjevega tržaškega predavanja v Ul. Madonnina 15, dne 15. 4. 1918).

Ko razmišljam o Cankarju, mi v zavest živo stopajo liki delavcev, pesnikov in pisateljev, ki so se borili za delavske pravice s preprosto, a doživeto besedo. „Ta roka bo kovala svet, roka kovača Kalandra.“ Vendar je ravno ta doživeta preprosta beseda opravila svoje kulturno poslanstvo pred vojno in med NOB.

„Kdo mi je povedal nekoč, v davnem času, v sanjah morda, da te ne ljubim, domovina? Takrat, ko sem klečal pred tabo, klonil glavo do tvojih grudi in jokal od sramu in od žalosti. Takrat ko sem bil ob tvoje grudi z onemoglo pestjo, zato ker sem te preveč ljubil! Kdo mi je povedal, da te ne ljubim, ker sem jokal zaradi tebe... zaradi sebe, slabotnih svojih rok, jecajočega svojega jezika? Ti, ti tam doli pa si vedela, ponudila si mi prsi svoje in si me nadvojila z mlado močjo!... (Sreča 1903)

„Povedal sem za vsakogar... dovolj razumljivo, kako visoko spoštujem in cenim organizatorično delo naših pionirjev. Nisem zatajil temelja stranke, razrednega boja. Nikakor nisem pozabil, da je delavstvo tista skala, na katero bomo gradili Slovenci svoj boljši dom. Ali povedal sem tudi... Tisto sem namreč tudi povedal, kar je z drugačnimi, le še z bolj temperamentnimi besedami izjavil sodrug Kopač ob majskega slavju v Mestnem domu ljubljanskem: da bije zdaj usodna ura za ves celotni slovenski narod! Da mora zdaj biti organizirano, delavstvo na slovenskem jugu pripravljeno na vse! Da je ono, prav ono poklicano stopiti na fronto v boju za samostojno, neodvisno jugoslovansko državo... Nič nisem prikrival, da je stvar jugoslovanske države za nas Slovence in posebno za slovenski proletarijat krušna stvar, da se v tistem hipu, ko se otre-



Maksim Gaspari: Ivan Cankar

semo političnega jerobstva tujcev, odrešimo tudi gospodstva tujega kapitala. In da nam je najprej treba svobodnega lastnega doma, preden si ga moremo urediti po svojih načelih in po svoji volji. To je bil pglavitni smisel mojega tržaškega predavanja...“ (Odlomek iz Cankarjevega članka, objavljenega v socialističnem glasilu „Naprej“ 8. maja 1918).

V letih revolucije, v najbolj usodnih dneh je OF pod vodstvom Partije znala prisluhniti slehernemu naprednemu kulturnemu utripu, pa naj je bil še tako rahel, še tako samorastniški. Prav to je potrditev veličine in globoke humanosti naše revolucije.

Tehnika še zdaleč ne omogoča človeku, da bi zadostil vsem svojim notranjim vzgibom, da izrazi svoj jaz in najde svojo pravo pot. Zato moramo mi danes prav tako kot je Cankar težiti k temu, da pomagamo vsem zatiranim do novega, pravičnejšega družbenega reda, da ščitimo svobodo in dostojanstvo vsakega človeka, kakor tudi človeštva nasploh.

M. T.



Na tržišče že pošiljamo prve ženske bluze iz programa šport, ki bodo dopolnile dosedanji program. Te bluze izdelujeta tozda Libna in Delta. Kvaliteta in čas izdelave sta zadovoljiva, vendar moramo v bodoče čas izdelave skrajšati, da ne bo prišlo do zamud pri dobavi gotovih izdelkov. V sedanji situaciji na tržišču je to zelo pomembno, ker imamo pri večini kupcev na zaključnici klavzulo: „Pri zamudi 8 dni smatrajte naročilo za stornirano.“

še enkrat o problemih menjave modelov v proizvodnji

Nimam namena zavračati katerokoli misel tovariša Kranjca v prejšnji številki našega glasila, ker se z vsebino v glavnem strinjam. Želim pa osvetliti še nekaj dodatnih problemov, oziroma navesti nekaj dodatnih pogledov na te probleme.

Bistvo problema predstavlja proizvodne in organizacijske težave in menjava modelov srajc, med katere spadajo tudi ženske srajčne bluze. Vse modele, ki so si med seboj podobni iz tehnoloških vidikov, lahko primerjamo in v nekaterih elementih enačimo po principih grupne tehnologije. Izberimo torej za osnovo enostaven model moške srajce, ki predstavlja skupen faktor vsem ostalim modelom srajc in srajčnih bluz. Vsi ti modeli imajo določeno število tehnoloških operacij, ki so enake operacijam osnovnega modela, dočim so ostale operacije lahko samo podobne ali pa so popolnoma nove. Na primer: ovratnik srajčne bluze je mehkejši od ovratnika moške srajce in zato povzroča več težav pri izdelavi; sestav bluze ob strani bo zaradi večje okrogline (oprijetosti) zahteval več časa kot pri srajci. Torej je pri ovrednotenju teh operacij potrebno predvideti daljši izdelavni čas. Vendar pa osnovo tvorijo operacije, ki so enake in časovno enako ovrednotene.

Zato tudi govorimo iz tehnološkega in proizvodnega vidika o operaciji srajc, ne pa o proizvodnji vsakega modela posebej.

S tem smo si umetno lahko povečali velikost serij in poenostavili proizvodnjo. Lahko je velikost nalogov posameznih modelov še tako majhna, če dajemo v proizvodnjo modele, ki so si med seboj tehnološko močno podobni (sukanec enake barve, enake operacije, material, režimi dela), smo velikost srajc dejansko povečali in tako zmanjšali organizacijske in proizvodne težave. Ne glede na te možnosti, ki so popolnoma v rokah terminiranja (torej obrata), se izguba časa zaradi menjave modelov pokriva z bonifikacijami.

Naslednji problem je material. Če analiziramo proizvodnjo moških srajc, pižam ali ženskih srajčnih bluz, vidimo, da so prisotne razne vrste materialov, tako pri enih kot pri drugih. Vemo, da moramo pri vožnji z avtomobilom v klanec prestaviti v nižjo prestavo. Spremenili so se namreč pogoji vožnje. Podobno si lahko razlagamo pri proizvodnji. Šivalni stroj je prirejen za določeno vrsto materiala in takšen material lahko predelujemo z največjimi delovnimi režimi. Če pa se material spremeni, nastopijo drugačni pogoji in hitrost predelave se zmanjša. Ali pa lahko torej preuredimo za takšen material (menjamo transporteje, vhodno ploščo, igle itd.) Drugo možnost navadno izberemo le pri določenih materialih (jersey, jeans itd.) zaradi preurejanja strojev. Vendar moramo priznati, da materiali, ki povzročajo težave pri predelavi, niso pogosti in v takšnih primerih je čas izdelave bonificiran.

Poseben problem v proizvodnji predstavlja urejenost delovnih mest glede na posamezne tehnološke zahteve modela. Naj se dotaknem konkretnega problema dvignjenih delovnih

mest, kar je v prejšnjem glasilu omenil že tovariš Kranjc. Dejstvo je, da dvignjena delovna mesta niso primerna za izdelavo ženskih bluz, vsaj v takšni izvedbi ne, kot jih ima Delta. Ta delovna mesta so bila dimenzijsko prirejena izdelavi moških srajc in v primeru, da tu izdelujemo ženske bluze, transportni sistem predstavlja oviro proizvodnemu procesu in slabša učinke. Torej bi proizvodnja ženskih bluz morala potekati v brigadi, ki nima dvignjenih delovnih mest. Idealno bi bilo urediti majhno brigado (30 delovnih mest) posebej za proizvodnjo ženskih bluz. To bi bila specializirana enota (glede strojev in organizacije) za tovrstno proizvodnjo, ki bi dosegla maksimalne učinke. Vendar je to racionalno le v primeru, če lahko zagotovimo takšni specializirani enoti proizvodnjo ženskih bluz za daljše obdobje. Enako kot za ženske bluze bi bilo smiselno in ekonomično specializirati brigade za posamezne zahtevne modele moških srajc (Lido, MTG, kratek rokav, športni modeli). Vendar je tako kot pri bluzah, tudi pri srajcah problem zagotoviti proizvodnjo določenega modela skozi daljše obdobje. Ureditev tega problema bi lahko dosegli le z dobrim sodelovanjem prodaje, nabave, izvozne službe, priprave proizvodnje in proizvodnje. V današnjem stanju, ko so naše delovne enote manevralne in kjer dejansko s kombinacijo modelov izpopolnjujemo vrzeli proizvodnje, pa je uspeh delovnih enot največ odvisen od notranje organizacije ter mikro planiranja oziroma terminiranja v samih brigadah, seveda če so izpolnjeni ostali pogoji za nemoteno proizvodnjo.

dipl. ing.
VLADIMIR ŠKRINJAR

za uspešnejše samoupravljanje

Tu velja omeniti predvsem znanje, obveščenost in odgovornost. Večje znanje omogoča bolj kakovostno odločanje. Znanje nam omogoča razumevanje procesov, ki se odvijajo v družbi kot celoti ter v njenih posameznih delih, s tem pa se odpira tudi možnost učinkovitega odločanja. Tudi sam tehnološki razvoj zahteva razvijanje in dopolnjevanje znanja.

Šolanju in izobraževanju je treba zato stalno posvečati veliko skrb. Sedanja izobrazbena raven naših delavcev še ni zadovoljiva, kar se kaže tudi v uspešnosti sodelovanja delavcev v samoupravljanju. Prevladujejo še vedno nekvalificirani delavci, ki se težje vključujejo v proces odločanja. Za odločanje je nujno potrebna določena izobrazbenost, saj brez nje ni mogoče razumeti splošnih družbenih gibanj, tržnih zakonitosti in gibanj v posamezni delovni organizaciji.

Eno takih vlog naj bi imeli tudi klubi samoupravljalcev, da bi si delavci, ki se združujejo v njih, prek svojih samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij in skupnosti pa tudi neposredno omogočili in organizirali neposredno izmenjavo svojih samoupravljalških izkušenj in izkušenj svojih delegatov pri razvijanju vsebine, organizacije in metod samoupravljaljske prakse.

Tudi obveščenost je nujen pogoj za samoupravljanje, brez nje ne more biti pravega odločanja ter ne nadzora nad dejavnostjo organov in posameznikov v organizacijah združenega dela. Obveščanje mora biti objektivno, razumljivo, pravočasno in celovito. Samoupravljalci morajo biti dobro obveščeni še preden pride do odločanja v posamezni zadevi. Dobro obveščeni delavci bodo odločali učinkovito in bolj razumno. Za uspešnost samoupravljanja je nadvse pomembna tudi odgovornost. Odločitve bodo res premišljene samo tedaj, če bodo tisti, ki odločitev sprejmejo, tudi odgovorni za njen uspeh oziroma neuspeh. Dоследno mora biti urejena odgovornost organov samoupravljanja, kakor tudi delovne skupnosti kot celote.



11. spomladanski sejem in naš paviljon si je z zanimanjem ogledal tudi predsednik skupščine mesta Beograd.

spoznajte nas

Po enourni vožnji iz Ljubljane proti naši sončni Primorski se v Kalcah pri Logatcu odcepi cesta proti Godoviču, od tam pa pelje približno 9 km serpentin skozi Zalo v mesto Idrija.

To je mesto, katerega prvi naseljenci so bili Nemci in Čehi, ti so odkrili v tem kraju leta 1490 veliko bogastvo v živem srebru in s tem postali mogočni kapitalisti. Naši delovni ljudje so jim bili poceni delovna sila, osebni dohodki pa nizki, da ni bilo moč z njimi preživljati veččlansko družino.

Naseljenci so s seboj prinesli nekatere značilnosti, ki so se v Idriji obdržale do danes.

Lačnemu popotniku se prileže dobra porcija idrijskih žlikrafov. Prelepe idrijske čipke so ponos spretnih rok Idrijčanov. Tudi za čipkami stoji zgodovina. Ženske idrijskih rudarjev so s pridnim kleklanjem primaknile denar, da bi lažje preživele svoje družine. Idrijci so znani tudi po vzdevkih ali po idrijsko rečeno titelnih.

Toda življenje Idrijčanov se je v letih po drugi svetovni vojni močno spremenilo. Velika za sluga gre rudniku živega srebra ter novemu družbenemu sistemu. Rudnik je povečal proizvodnjo na letni izkop od 500 – 600 ton in je po izkopu na tretjem mestu v Evropi. Tudi druge industrije, ki se je razvila na našem območju, ne gre zanemariti. Tu je tovarna ETA, tovarna KOLEKTORJEV ter obrati: SIMPLEKS, SLOVENIJALES in ISKRA, ki dajejo našim občanom zaslužek. Konfekcijska tovarna ČIPKA, Konfekcija od leta 1969 Modna oblačila, nato TIP-TOP in sedaj LABOD so omogočili, da tudi žena uveljavlja svoje pravice o enakopravnosti in s svojim osebnim dohodkom pripomore k družinskemu standardu.

Naš obrat v sklopu TOZD TIP-TOP Ljubljana ima trenutno 144 zaposlenih, večina je žensk in smo mlad kolektiv, poln volje in elana ter želja, da bi nas oblagali kupi pripravljenih artiklov, katere bi z veseljem izdelali in si v prizadevanjih za čim boljše kvaliteto zagotovili lepši jutri.

Problemi, s katerimi se srečujemo, so včasih večji, drugi spet manjši. Kljub oddaljenosti od matičnega podjetja ter sedeža TOZD jih rešujemo dokaj hitro. Naš delovni program sestav-

ljajo ženski plašči, kostimi, kri- la, hlače, hlačni kompleti, skratka vse, kar si zaželi žena, ki bi bila rada lepo in sodobno oblečena.

KOLEKTIV OBRATA IDRIJA



Večkrat beremo: naložbe kapitala, družbeni (državni) kapital, trg kapitala, kapitalizacija dohodka itd. Ali so sredstva v družbeni lasti še kapital?

Načeloma vzeto imajo družbena poslovna sredstva samo površinsko (navidezno) obliko kapitala; po vsebini pa so že degenerirani kapital ali celo zanikanje klasičnega kapitala. Zakaj?

Kapital v klasičnem pomenu besede so tista sredstva, ki naložena v blagovno produkcijo prinašajo lastniku-podjetniku prek cen dobiček kot povečano vrednost (presežno vrednost) na podlagi prisvajanja tujega, neplačanega dela. Sicer tudi pri nas kolektivi zaposlujejo oziroma nalagajo poslovna sredstva po podjetniškem računu tam in tako, da bi prek cen realizirali čim večji dohodek. Toda:

1. dokler to povečanje dohodka (imenujemo ga dobiček) izvira iz večje produktivnosti dela kolektiva in pa
2. dokler povečani dohodek, ki ni posledica povečane produktivnosti (je npr. rezultat povečanih cen, udeležbe na dobičku drugih podjetij, obresti na posojana sredstva itd.), ne gre v razdelitev za osebne dohodke, ampak gre v sklade kot družbeno lastnino, toliko časa oziroma v tem primeru ta sicer oplojena sredstva niso kapital kot izkoriščevalska kategorija (to je prisvajano tuje delo). Seveda je to zopet teoretični sklep.

V praksi delitev dohodka (tudi po zakonu) ni tako čista kategorija in so nekateri kolektivi (pa s tem posamezniki) tudi udeleženi pri pridobljenem čistem dohodku, ki ni le rezultat njihovega delovnega prispevka, ampak tudi rezultat dela drugih kolektivov.

V tem primeru je pravica kolektiva, da razpolaga oziroma upravlja s sredstvi, deloma še klasična podjetniška-kapitalska pravica pa torej sredstva tudi svojski „kolektivni“ kapital. Zato je odločilnega pomena, kako je razvit mehanizem delitve dohodka (a o tem kasneje).

Z drugo besedo, če ni več klasičnih kapitalističnih odnosov, tudi ni več meznih odnosov? Tako je. Mezni odnosi so le tam, kjer so poslovna sredstva klasična zasebna – kapitalistična lastnina (individualna ali pa skupinska). To je tam, kjer v gospodarskih enotah sodelujeta dva razredno nasprotna subjekta: lastnik sredstev in lastnik delovne sile, ki je ekonomsko prisiljen, da se zaposli pri lastniku proizvodnih sredstev.

Načelno zanikanje meznih odnosov pri nas pa zopet ne pomeni,

1. da v nekaterih podjetjih podobnih odnosov ni več in
2. da v nekaterih delavcih ni več prisotna meznina miselnost.

Če zdaj razumemo, da zahteva ekonomsko učinkovito zaposlovanje poslovnih sredstev v družbeni lasti samostojnost (samoupravnost) delovanja, združevanja itd. delovnih skupnosti, nam še ni jasno, kako se iz tako samostojnih celic – podjetij z dohodkovnimi, kolektivnimi interesi gradi harmonično urejeno, integrirano zvezno gospodarstvo.

To vprašanje je velikega pomena in o njem se še razpravlja.

Pri nas trdimo, da naše gospodarstvo ni profitno usmerjeno gospodarstvo in državi odrekamo funkcijo usklajevalca. Harmonično vezano (integrirano) gospodarstvo bomo tudi v naši družbi oblikovali, če bo pravilno urejenih nekoliko zadev.

Odločilnega pomena je, kako je razvit delitveni mehanizem. Če bodo kolektivi lahko delili le dohodek po delovnem prispevku, bodo s preostalim dohodkom verjetneje uspešneje ravnali kot dobri gospodarji. To bo odvisno od razvitosti znanosti v poslovnih odločitvah, ki lahko znatno prispeva k najugodnejšim rešitvam.

In ne nazadnje bo to odvisno od strokovnega in demokratičnega izoblikovanja funkcije planskega usmerjanja in nadziranja gospodarskega delovanja gospodarskih organizacij ter optimalnega delovanja z lastni-

mi sredstvi organov in organizacij družbenopolitičnih skupnosti, kar jim je zaupala ustava.

Torej samostojno upravljanje gospodarskih organizacij ne pomeni klasičnega zasebnega razpolaganja, ampak je le izvedena družbena funkcija. Zato je razumljivo, da se mora samostojno upravljanje na najnižji ravni (v delovnih enotah in v gospodarskih organizacijah) dopolnjevati z delegiranim, skupnim upravljanjem na višjih ravneh, vključno na ravni zveze.

o kulturi

Komisija za kulturo in izobraževanje pri občinskem svetu zveze sindikatov Novo mesto je v ponedeljek, 19. aprila, ob 16. uri sklicala posvet v Domu kulture v Novem mestu. Posvet je bil namenjen organizatorjem kulturne dejavnosti, predsednikom osnovnih organizacij sindikata in konferenc osnovnih organizacij sindikata, sekretarjem osnovnih organizacij ZK, predsednikom delavskih svetov TOZD in OZD.

V uvodni besedi je predsednica komisije tovarišica Staša Vovk razložila in poudarila naloge izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata na področju kulture, vlogo in naloge organizatorjev kulture v TOZD ter sodelovanje in pomoč samoupravnih organov in osnovnih organizacij ZK organizatorjem kulture v delovnih organizacijah.

Republiška sekretarka za izobraževanje in kulturo tovarišica Tilka Blaha pa je razložila sklepe in stališča republiškega sindikata do kulture. Poudarila je, da se kultura vedno bolj odkriva, da ima vedno več posluha za delavčeve potrebe, delavec pa je zato vedno bolj pripravljen ustrezno plačevati njemu namenjeno kulturo. Zadnje čase smo priča novemu odnosu med porabniki oziroma plačniki kulture in njenimi ustvarjalci.

Kratek kulturni program sta pripravila pevski zbor tovarne zdravil „Krka“ in naša recitatorska skupina. Žal je bila udeležba preskromna za tako pomembno posvetovanje.

M. T.



Pogled na volišče v TOZD Ločna v Novem mestu na volitvah 28. IV. 1976.

novi organi upravljanja

Na volitvah dne 28. aprila 1976 smo v OZD LABOD volili nove organe upravljanja.

V posamezne organe upravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti skupnih služb so bili izvoljeni:

1. TOZD DELTA PTUJ

Delavski svet TOZD: 1. Bratušek Terezija, 2. Čuhalev Niko, 3. Hliš Nežka, 4. Hrzenjak Barica, 5. Majcen Angela, 6. Papež Vladka, 7. Petek Marija, 2, 8. Kumer Kristina, 9. Petrovič Marija, 10. Strgar Anica, 11. Klinger Pavlica.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in materialnih škod: 1. Cafuta Slavica, 2. Košti Terezija, 3. Horvat

Hermina, 4. Murko Cita, 5. Tanašič Branko.

Komisija za kadre: 1. Čuš Marija, 2. Mar Marija, 3. Rakuš Štefka, 4. Robin Vida, 5. Žunkovič Alojz

Komisija za družbeni standard: 1. Began Marija, 2. Belovič Drago, 3. Jurčič Jožica, 4. Krničar Marija, 5. Mar Janez.

Komisija za samoupravno delavsko kontrolo: 1. Belovič Olga, 2. Ivčetič Cirila, 3. Maroh Vera, 4. Krajnc Olga, 5. Zorec Lidija.

2. TOZD LOČNA Novo mesto:

Delavski svet TOZD: 1. Gošnik Nevena, 2. Lukman Marija, 3. Žagar Slavka, 4. Korasa Joža, 5. Pirnar Milena, 6. Burja Darinka, 7. Arko Valerija, 8. Košir Jožica, 9. Zupančič Slavka, 10. Košak Fanika, 11. Fink Marina, 12. Vidrih Olga, 13. Petrovič Anka, 14. Zlogar Tina, 15. Gaber Marija.

Komisija za samoupravno delavsko kontrolo: 1. Štih Stane, 2. Judež Danica, 3. Bartolj Rajna, 4. Šimc Cilka, 5. Penca Ljuba.

Komisija za družbeni standard: 1. Cezar Cvetka, 2. Muhič Jože, 3. Perše Edita, 4. Rukše Sonja, 5. Bevc Renata.

Komisija za kadre: 1. Bavdaš Sonja, 2. Šobar Jožica, 3. Zupančič Danica, 4. Blatnik Angela, 5. Judež Franc.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in materialnih škod: 1. Avsec Milena, 2. Šiška Ana, 3. Dakič Ljubica, 4. Kralj Marija, 5. Kajič Marija.

3. TOZD LIBNA Krško:

Delavski svet TOZD: 1. Hruševar Alojz, 2. Novak Jožica, 3. Koretič Alojz, 4. Lekše Fanika, 5. Glavan Marjeta, 6. Zagorc Kristina, 7. Gunde Rezika, 8. Stanič Dragica, 9. Horvat Zdenka, 10. Voglar Vera, 11. Jalovec Velinka.

Komisija samoupravne delavske kontrole: 1. Češnovar Anica, 2. Škoda Anica, 3. Jordan Jožica, 4. Koljančič Vera, 5. Tomazin Tilka.

Komisija za družbeni standard: 1. Jordan Marija, 2. Umek Marija, 3. Savnik Anica, 4. Levstik Marija, 5. Kofol Angela.

Komisija za kadre: 1. Stanko Anica, 2. Dobravec Marija, 3. Kuhar Cilka, 4. Kostrevc Martin, 5. Rogič Fanika.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in materialnih škod: 1. Debeljak Mira, 2. Resnik Olga, 3. Junkar Marija, 4. Bosnjak Albina, 5. Novak Marija.

4. TOZD TEMENICA Trebnje

Delavski svet TOZD: 1. Gačnik Vinko, 2. Ratajc Vera, 3. Kovač Cveta, 4. Bec Rudi, 5.

Pucelj Janez, 6. Krevs Janez, 7. Pungartnik Danica, 8. Skol Slavka, 9. Marš Jelka, 10. Slak Cvetka, 11. Greznik Majda.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in materialnih škod: 1. Longar Ada, 2. Papež Nada, 3. Ratajc Vera, 4. Mišmaš Rozalija, 5. Progar Tončka.

Komisija za kadre: 1. Krevs Jožefa, 2. Oštir Valentin, 3. Vidmar Tončka, 4. Pucelj Janez, 5. Simonič Ana.

Komisija za družbeni standard: 1. Lavrič Lojzka, 2. Praznik Rudi, 3. Barbo Joži, 4. Logar Milena, 5. Tratar Marija.

Komisija samoupravne delavske kontrole: 1. Krevs Janez, 2. Šribar Ivanka, 3. Longar Ada, 4. Štamcar Marija, 5. Blažič Jelka.

5. TOZD „TIP-TOP“ Ljubljana

Delavski svet TOZD: 1. Uršič Anica, 2. Mihelič Hermina, 3. Peček Justin, 4. Bernik Anton, 5. Korelc Ferdo, 6. Žeravica Mile, 7. Ogrič Danica, 8. Kluznik Nada, 9. Kosmač Mira, 10. Tomšič Marija, 11. Gantar Marija.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in materialnih škod v Ljubljani: 1. Knafeljc Majda, 2. Trškan Jožefa, 3.

Novak Amalija, 4. Cvetkovič Ilija, 5. Kuhelj Karolina.

Komisija za kadre v Ljubljani: 1. Upelj Janez, 2. Gerbec Ivanka, 3. Čeglar Ančka, 4. Košir Anton, 5. Topolovec Anica.

Komisija za družbeni standard v Ljubljani: 1. Ipavec Olga, 2. Črepenjak Marija, 3. Papež Justa, 4. Gostiša Marija, 5. Ulčnik Magda.

Komisija samoupravne delavske kontrole v Ljubljani: 1. Stefanovič Miloš, 2. Zupančič Drago, 3. Sopotnik Franciška, 4. Petrovič Franc, 5. Dolmovič Terezija.

OBRAT IDRIJA

Komisija za kadre: 1. Lapajne Milena, 2. Uršič Anica, 3. Čuk Ksenija, 4. Šubic Jožica, 5. Erjavec Marija.

Komisija za družbeni standard: 1. Filipič Pavla, 2. Premozar Mihaela, 3. Klemenčič Darja, 4. Likar Katja, 5. Car Irena.

Komisija za oceno kršitev delovnih dolžnosti: 1. Tušar Albina, 2. Dobrovoljc Pavle, 3. Tušar Zofka.

Komisija samoupravne delavske kontrole: 1. Brence Marija, 2. Gantar Marija, 3. Šorli Justina.

6. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Delavski svet delovne skupnosti: 1. Đorđević Jožica, 2. Horvat Peter, 3. Justin Vida, 4. Lavrič Justa, 5. Mirič Jože, 6. Praznik Marica, 7. Rupnik Kazimir, 8. Travžan Vera, 9. Žagar Milena.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in materialnih škod: 1. Kavšek Stane, 2. Gutman Milan, 3. Praznik Nace, 4. Nenadič Angelca, 5. Žagar Boris.

Komisija za kadre: 1. Čebular Metka, 2. Štamfelj Ruža, 3. Martinović Ante, 4. Pavlin Lučka, 5. Vesel Stane.

Komisija za družbeni standard: 1. Galič Božo, 2. Hegeđiš Angelca, 3. Popović Janko, 4. Šuštaršič Ivanka, 5. Verstovšek Božo.

Komisija samoupravne delavske kontrole: 1. Križ Hedi, 2. Murn Breda, 3. Pavlovič Frida, 4. Perić Dimitar, 5. Zupančič Milan.

ODDELEK SKUPNIH SLUŽB DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB V LJUBLJANI:

Komisija za kadre: 1. Bostner Alojz, 2. Marolt Janez, 3. Stupar Milica.



Pogled na razstveni paviljon na letošnjem Beograjskem sejmu.

spet bomo tekmovali

Smo v mesecu mladosti, mladostnega poleta in novih moči, ki naj nam krepijo duha in fizične moči. Vanj smo vstopili s prvomajskimi proslavami, iz katerih je vel zanosni mladostni polet. Spomladanski vetrovi so se poigrali z zastavami, povsod naokrog pa je pela pesem mladosti, tiste mladosti, ki vabi na delo. Zavedamo se, da smo doma v bogati deželi, v naši domovini je zato tudi veselo.

Praznovaja se bodo vrstila ves mesec, vse do dneva mladosti 25. maja, ko dalneje vsa srca v en glas iskrene želje našemu voditelju tovarišu Titu ob njegovem rojstnem dnevu. Da bi bil še dolgo med nami in nas vodil tako, kot si nas doslej!

Zato tudi mi v tem mesecu začnimo zopet z lani začeto akcijo športno-kulturnih aktivnosti, ki jo nameravamo zaključiti v novembru z zaključnim kvizom znanja.

Letos naj bi se tekmovanje razširilo iz dosedanjih treh na pet športnih aktivnosti: gasilstvo, strelstvo, roket, kegljanje, kros. Poleg tega bo seveda še ribiško tekmovanje za prehodni pokal „Lesena riba“ v organizaciji TOZD Delta Ptuj.

Vse to posredujemo le v premislek, da se bomo laže odločali na konferenci sindikata OZD LABOD, ki bo morala biti sklicana še v tem mesecu. Samo izvedbo tekmovalij v športno-kulturnih aktivnostih bo vodil odbor, ki bo odgovoren za celoten potek. Zaključni kviz bo v dvorani tovarne glinice v Kidričevem.



Dne 24. 4. 1976 je bil v Ptuju pohod „Po poteh revolucije“, ki ga vsako leto organizira SZDL Ptuj. Za pohod v posameznih odredih se je prijavilo povprečno 1.500 udeležencev. Na pohodu, ki se je zaključil s proslavo ob spomeniku Slovenskogoriške – Lackove čete v Mosorju pri Juršincih, so sodelovali tudi mladinci in enota civilne zaščite za prvo pomoč TOZD Delta Ptuj. Enota civilne zaščite se je vključila v 15-minutno vajo, ki je prikazala reševanje in nudenje prve pomoči.

Po slavnostnem govoru Silve Jereb, članice IO predsedstva republiške konference SZDL Slovenije, podelitvi priznanj OF, svečanemu sprejemu v ZK, svečani zaobljubi mladincev prostovoljcev v enotah teritorialne obrambe in kulturnem programu je bilo ljudsko rajanje.

o raku

Društvo SRS za boj proti raku je uredništvu časopisa poslalo vrsto prispevkov naših vidnih strokovnjakov o posameznih vrstah raka. Na nas so se obrnili s prošnjo, da bi jih objavljali skozi vse leto in na ta način pomagali širiti znanje o raku, obenem pa pobijati nepotrební strah pred njim.

Gradivo smo dobili brezplačno. Financiralo ga je društvo SRS za boj proti raku, avtorji pa so odstopili od honorarja v korist društva.

Društvu se zahvaljujemo, bralce pa obveščamo, da bomo objavljali to gradivo skozi vse leto in na ta način pomagali širiti znanje o raku.

Doc. dr. sc. dr. Stojan HAVLIČEK, ginekolog

rak na maternici

Več kakor 90 odstotkov bolnic z začetno obliko bolezni lahko popolnoma ozdravi

Pravi vzroki za nastanek raka na vratu in telesu maternice nam še niso znani. Vemo pa, da židinke in muslimanke redkeje obolevajo za rakom na vratu maternice kot ženske drugih veroizpovedi. To pripisujejo obrezovanju spolnega uda pri moških in spolni higieni, ki jo morajo ženske in moški izpolnjevati pred spolnim občevanjem in po njem. Zdravniki raznih specialnih vej medicine se trudijo, da bi s svojimi znanstveno-raziskovalnimi študijami čimprej odkrili vzročnike rakavih obolenj. Tehnični napredek in ogromno število znanstvenikov ter tehnikov ob sočasni neprecenljivi finančni podpori je rodilo sen človeštva, da bi se človek lahko sprehodil po Mesecu. Zato tudi pri rakavih obolenjih lahko upamo na skorajšnji uspeh.

Ženska, ki skrbi za svojo spolno higieno, lahko že zgodaj opazi bolezenske spremembe. To so izcedki iz nožnice, nepravilnosti v mesečnem perilu, bolečine pri občevanju ali pa krvavkasti izcedki po občevanjih. V takih primerih se morajo ženske takoj pogovoriti o svojih opažanjih z zdravnikom, najbolje kar s specialistom za ženske bolezni. Nujno je, da bi bila vsaka ženska toliko zdravstveno prosvetljena, da bi že od 18. leta dalje hodila vsaj enkrat na leto na ginekološki pregled. Strah pred ginekološkim pregledom je že marsikatero žensko stal življenje, ker je tako zamudila pravočasni začetek zdravljenja.

Ženske lahko prihajajo danes pri nas v ginekološke ambulante oziroma k specialistu ginekologu brez posebne napotnice. Tako se lahko pogovorijo z ginekologom o vseh svojih težavah in opažanjih morebitnih bolezenskih znamenj. Z ginekološkim pregledom, ki sledi takemu pogovoru, skušamo ugotoviti lego in velikost posameznih ženskih spolovil. Nato pregledamo še s tako imenovanim zrcalom vso nožnico in maternični vrat. S posebno optično povečevalno napravo, ki ji pravimo kolposkop, lahko na sluznici nožnice in materničnega vratu pregledamo normalno sluznico in lahko odkrijemo morebitne druge bolezenske spremembe. Pri tem pregledu vzamemo bris iz nožnice, da z mikroskopom poiščemo morebitne bakterije. Poseben bris pa napravimo iz materničnega

vratu in kanala ter njegov razmaz preiščemo z mikroskopom, da bi po odlučenih celicah ugotovili, ali gre za morebitne sumljive predrakave ali rakave celične spremembe na vratu ali telesu maternice. Če odkrijemo sumljive spremembe, bolnico takoj pokličemo na ponoven pregled. Vse te preiskave so neboleče; že zaradi tega je strah pred njimi neutemeljen. Če pri mikroskopskem pregledu brisa ugotovimo spremembe, ki že močno kažejo, da gre za raka, potem napotimo tako bolnico v bolnišnico, kjer z zahtevnejšimi pregledi lahko potrdijo ali pa ovržejo sum raka. Potrditev domneve pa še ne pomeni, da je taka bolnica že zapisana smrti. Več kot 90 odstotkov bolnic z začetno obliko raka na vratu ali telesu maternice z današnjimi vrstami zdravljenja lahko popolnoma ozdravimo. Čim prej odkrijemo predrakave spremembe ali začetnega raka, tem laže in uspešneje jih zdravimo in ozdravimo!

Žal pa mnoge ženske pridejo prvič na ginekološki pregled šele, ko je rak že močno napredoval. Vedno znova ugotavljamo, da je bil razlog odlašanja strah in sram pred ginekološkim pregledom in pa varljivo upanje, da bodo izcedki in druge nepravilnosti — znanilci raka sami po sebi minili. Tako so zamujeni meseci in hkrati tudi možnosti za uspešno zdravljenje.

Raka na maternici zdravimo predvsem z operacijo ali pa z obsevanjem. Kakšno zdravljenje bomo izbrali, je odvisno od starosti, obsežnosti samega raka-

vega procesa in pa seveda tudi od stanja drugih organov, kot so srce, pljuča itd. Vrsto zdravljenja izberejo zdravniki specialisti, ki se predvsem ukvarjajo z zdravljenjem raka na ženskih spolovilih.

V Sloveniji smo zelo napredovali pri odkrivanju zgodnjega raka na maternici. Uspehi niso izostali. Vse več žensk prihaja redno na polletne ali vsaj na letne ponovne preglede v ginekološke ambulante. V zadnjih dveh letih že opažamo, da je manj novih primerov raka na vratu maternice. To vsekakor lahko pripišemo odkrivanju in zdravljenju začetnih bolezenskih sprememb na vratu maternice, ki bi se kasneje zanesljivo sprevrgle v raka. Vendar pa še vse premalo žensk prihaja na redne ginekološke preglede! Mnoge pridejo šele takrat, ko jih k temu prisilijo bolečine ali nepravilne močne krvavitve. Uspeh zdravljenja v takih primerih, ko je bolezen že zelo napredovala, pa je veliko slabši. Ženske, ki so umrle za rakom na maternici, so si, žal, velikokrat same ukrojile svojo usodo, največkrat prav zaradi odlašanja s pregledom.

Zdravljenje ni važno le za žensko samo, temveč tudi za njeno družino in otroke, ki jo v svoji nedoletnosti nujno potrebujejo. Ker je za uspešno zdravljenje raka nujno, da ga zgodaj spoznamo in čimprej ustrezno zdravimo, naj vsaka ženska skrbi za spolno higieno, se skrbno opazuje in hodi redno na ginekološke preglede!



Nič kolikokrat je treba izdelke pregledati, saj vemo, da lahko le kvaliteta izdelkov jamči za naše nadaljnje uspešno poslovanje. Na sliki: iz šivalnice v Libni.

družbena samozaščita in njen položaj

Sistem družbene samozaščite se postopoma oblikuje v naši socialistični samoupravni družbeni ureditvi ter vzporedno z njenim razvojem nakazuje in uzakonja odgovarjajoče rešitve za čim prejšnjo zaščito vseh materialnih dobrin in vrednot pred napadom zunanjih ali notranjih sovražnikov. V teh hotenjih postopoma prehajamo od državne intervencije, katere nosilci so bile organizirane strokovne službe, katerim so pomoč in opora, odvisno od trenutnih potreb, nudili delovni ljudje in občani, do samoupravnega obrambnega mehanizma, v katerem je vsak delovni človek in občan dolžan, da v skladu s svojimi ustavnimi obveznostmi in pravicami da svoj delež v naporih, da bi bila družbena samozaščita bolj uspešna.

Pri urejanju odnosov in pristojnosti med službo samozaščite in samoupravnimi organi v delovni organizaciji ali TOZD na eni strani ter zunanjimi činitelji na drugi strani, moramo izhajati iz predpostavke, da je služba družbene samozaščite, skupaj z drugimi odgovarjajočimi službami in samoupravnimi organi sestavni del skupne družbene samozaščite.

Istočasno lahko ugotovimo, da organizacija varnosti in zaščite socialističnega samoupravnega sistema v celoti, posebno zaščita samoupravnih pravic delovnih ljudi in drugih pravic občanov, kakor tudi zaščita družbene in osebne lastnine predstavlja sestavni del borbe vseh progresivnih sil naše samoupravne socialistične družbe, posebno pa aktivnosti Zveze komunistov in sindikata za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov in za nadaljnjo krepitev družbenega položaja delavskega razreda.

Prav tako je zelo važno, da upoštevamo pri urejanju teh odnosov to, da je sistem družbene samozaščite in varnosti v TOZD v naši družbi ustavna pravica in obveznost ne samo vsakega delavca in občana, temveč vseh oblik njihovega združenja. V družbeno zaščito socialističnega samoupravnega sistema, ki tvori osnove naše družbene ure-

ditve, spadajo vsi ukrepi in aktivnosti organiziranih družbenih sil, delovnih ljudi in občanov pri preprečevanju ogrožanja naše neodvisnosti, teritorialne nedotakljivosti kot celote in obrambne sposobnosti naše domovine; preprečevanje vseh tistih dejavnosti, s katerimi se ogroža oblast delavskega razreda in njihov samoupravni socialistični odnos, s katerim se ruši enakopravnost naših narodov in narodnosti ter razbija ustvarjeno bratstvo in enotnost. V družbeno samozaščito samoupravnih pravic delovnih ljudi, svobode ljudi in občanov spada vsako ogrožanje njihovih samoupravnih in drugih pravic, s katerim se zmanjšuje vloga delavskega razreda v naši samoupravni družbi. Sem spada predvsem birokratska samovolja, tehnokratska uzurpacija pravic in interesov delovnih ljudi, privilegije in monopol posameznikov v odločanju.

Pod družbeno samozaščito spada tudi ogrožanje našega ekonomskega sistema v najširšem smislu, kot so: tatvine, vlomi, poneverbe, podkupovanja, korupcija, ponarejanje dokumentov, sabotaže ipd.

Vsako nezakonito prisvajanje družbenih materialnih dobrin slabi materialne osnove družbene skupnosti in zmanjšuje dohodek TOZD in delovnih ljudi. Prav gotovo spada v to kategorijo tudi osebna in imovinska varnost delovnih ljudi in občanov, v zvezi s tem preprečevanje nasilja in samovolje proti osebnosti človeka.

Prav gotovo je, da izvajanje tako zahtevnih in odgovornih nalog v delovni organizaciji ne moremo in ne smemo zaupati samo enemu organu. V praksi številne delovne organizacije določajo s svojimi samoupravnimi akti, da v okviru družbene samozaščite delujejo naslednji organi:

- samoupravna delavska kontrola
- splošna notranja kontrola
- splošna ljudska obramba, teritorialna in civilna zaščita
- protipožarna zaščita
- samozaščita

Vsi ti organi morajo med seboj usklajevati delo. Odgovorni so za medsebojno obveščanje in morajo skupno sodelovati pri ustvarjanju nalog za družbeno samozaščito. Ena izmed glavnih nalog družbene samozaščite je premišljen, organiziran boj proti različnim političnim propagandnim, psihološkim in drugim pritiskom na našo državo, razbijanje subverzivne dejavnosti ter vseh drugih oblik protisocialističnega in protisamoupravnega delovanja.

Vsaka TOZD in DO morajo imeti izdelan sistem ukrepov in

ravnanja za zaščito državne, uradne, poslovne in obrambne tajne, kajti v TOZD je samozaščita sestavni del načrtov in razvojnih programov ter pomemben del njihove dejavnosti ter realnih prizadevanj samoupravnih in drugih organov.

Glede na vrsto zadeve in dejavnosti, s katero se ukvarja TOZD, določi svoje naloge na področju samozaščite, uredi pravice in dolžnosti vseh svojih subjektov, njihove medsebojne odnose, ustanavlja ustrezne organe in uvaja ukrepe za zaščito družbenih vrednot.

Uspešno uresničevanje samoupravne delavske kontrole v vseh TOZD je temeljno poročilo za učinkovito zaščito samoupravnih pravic delavcev in družbene lastnine. Organi samoupravne delavske kontrole morajo pri upravljanju svoje temeljne naloge spremljati izpolnjevanje zakonitosti in uveljavljanja samoupravnih predpisov, s katerimi sta urejena varnost in zaščita. Zato morajo predvsem OO ZK in osnovne organizacije sindikata pomagati utrjevati delo organov samoupravne delavske kontrole, jih kadrovske usposabljanje ter ustvarjati druge možnosti za uspešno uresničevanje njihovih z ustavo določenih pravic in obveznosti.

V OZD in TOZD je mogoče učinkovito uveljaviti zaščito in varnost kot del enotnega sistema družbene samozaščite. Zato se je treba povezovati s krajevnimi skupnostmi in ustreznimi organi občinskih skupščin. V samoupravnih organih in s samoupravno delavsko kontrolo moramo razvijati sodelovanje s samoupravnimi institucijami družbene samozaščite v družbenopolitičnih skupnostih, z organi in službami kontrole in inšpekcije ter organi in službami za notranje zadeve. Zveza komunistov mora biti v središču vseh prizadevanj za organiziranje samozaščite, saj mora spremljati izpolnjevanje ustave in svojih temeljnih idejnopolitičnih odločitev za to področje. ZK mora razčiščevati idejna vprašanja uresničevanja družbene samozaščite, odkrivati vse sovražne protisocialistične in protisamoupravne ter druge družbeno škodljive pojave in njihove nosilce ter se odločno borovati proti vsem silam in posameznikom, ki delujejo v nasprotju s politikom ZKJ. In končno: organizacije in vodstva ZK si morajo povsod prizadevati za utrjevanje osebne in kolektivne odgovornosti nosilcev družbene samozaščite pri izpolnjevanju dogovorjenih stališč, ukrepov in akcij.

M. T.

tudi labodovi kegljači

Dne 17. 4. 1976 je bila v Novem mestu I. dolensko-posavska tekstiliada v kegljanju. Organizator je bilo naše športno društvo.

Prijave so se ekipe:
— Novoteks, Novo mesto:
ženska ekipa 4 x 100
moška ekipa 6 x 200
in borbene igre
— Jutrarnjka, Sevnica:
ženska ekipa 4 x 100
moška ekipa 6 x 200
in borbene igre
— Lisca, Sevnica:
moška ekipa 6 x 200
— Labod, Novo mesto:
ženska ekipa 4 x 100
moška ekipa 6 x 200
in borbene igre

Prvo mesto pri ženskah in moških sta zasedli ekipe Novoteksa. Najboljši je bil Klobučar Štefan (940 podrtih kegljev na 2 x 600), pri ženskah pa je bila najboljša Konda Majda (420 podrtih kegljev).

Naša moška in ženska ekipa je bila tretja. Najboljši moški je bil Bratož Milan z 855 podrti keglji in od žensk Pavlič Iva (310 podrtih kegljev).

Za Labod so tekmovali in dosegli take rezultate:

Ženska ekipa 4 x 100: Pavlič Iva 310, Požek Danica 304, Šenica Danica 298, Avsec Milena 286.

Moška ekipa 6 x 200: Bratož Milan 855, Primc Franc 803, Vesel Stane 794, Fabjan Jože 715, Horvat Božo 674, Horvat Tone 657.

V borbenih igrah je bila naša ekipa druga; s tem so naši fantje dokazali, da lahko od njih v bodoče pričakujemo dober uspeh. Z rezultati tekmovanja smo zadovoljni. Ekipa Novoteksa je ena boljših in tekmuje na republiških in letos tudi državnih tekmovanjih.

Glede na to, da so naši kegljači šele začeli in do sedaj niso imeli veliko treningov in priprav, zaslužijo pohvalo. Menim pa, da moramo v bodoče več pozornosti posvetiti kegljanju, se bolj pripravljati in dokazati, da smo tudi mi lahko boljši.

V mesecu maju bo v Novem mestu slovenska tekstiliada v kegljanju. Glede na to, da smo tretji, ne moremo sodelovati. Upamo pa, da bomo z več treninga in z več volje sodelovali naslednje leto.

Ker imamo v TOZD Ločna in delovni skupnosti skupnih služb kar precejšnje število življenjskih zavarovancev pri zavarovalnici „SAVA“, poslovna enota Novo mesto, objavljamo sklep zbora rizične skupnosti pri zavarovalnici SA-VA.

življenjskim zavarovancem pripadajo presežki

Zavarovalnica Sava je v letu 1975 v življenjskem zavarovanju dosegla zelo ugoden pozitivni finančni rezultat, ki znaša za celotno zavarovalnico 46.700.000.— din. Od tega odpade na poslovno enoto Novo mesto 2.845.300.— din.

Zbor rizične skupnosti za osebno zavarovanje je sprejel sklep, da se ta celotni znesek razdeli življenjskim zavarovancem v dveh oblikah:

1) Zavarovancem, ki imajo sklenjena življenjska zavarovanja z začetki do 31. 12. 1964 se iz presežkov plačajo premije njihovih zavarovanj vse do poteka zavarovalne dobe, obdrže pa vse pravice iz zavarovalne pogodbe.

2) Zavarovancem, ki imajo življenjska zavarovanja z začetki od 1. 1. 1965 dalje, se pripisujejo presežki v obliki dodatnih zavarovalnih vsot.

Po vključitvi presežkov iz preteklih let se vsem življenjskim zavarovancem z začetkom od 1. 1. 1965 dalje povišajo zavarovalne vsote za odstotke, kot je razvidno iz tabele.

Iz tabele je razvidno, da prejmejo na primer zavarovanci, ki jim letos poteče zavarovanje z desetletno dobo, povprečno 50 % višjo zavarovalno vsoto, kot je dogovorjena po polici.

Vse dodatne zavarovalne vsote izplača zavarovalnica skupaj

sejem v brnu

Kot vsako leto, so tudi letos v mesecu aprilu prikazali Čehi svojo novo kolekcijo za pomlad in poletje 1977 na sejmu v Brnu. Letošnjega sejma in pregleda češke kolekcije sta se udeležila tovariša Niko Hrnjak in Kazimir Rupnik. Kolekcijo vseh čeških tekstilnih tovarn zbere firma Centrotekstil iz Prage in jo na tem sejmu predstavi inozemskim partnerjem. Glede na to, da je v Češki možen nakup le večjih količin blaga posameznih dezenov, je za jugoslovanske tržne razmere postal tak nakup manj interesanten. Prav tako je s povišano carinsko stopnjo cena češkega blaga skoraj enaka ponudbi na domačem trgu. Tako je za leto 1977 nakup manjši od nakupov v prejšnjih letih.

z osnovnimi zavarovalnimi vsotami, to je ob dožitju, odkupu ali ob primeru smrti zavarovanca.

Samoupravljalci Zavarovalnice Sava so doslej vsako leto namenili skoraj celotni pozitivni rezultat za deleže življenjskim zavarovancem, ki znašajo doslej skupno 144.300.000.— din, za poslovno enoto Novo mesto pa 7.615.500.— din. Vsa sredstva iz naslova življenjskih zavarovanj celotne zavarovalnice pa znašajo 662.000.000.— din, od tega odpade na poslovno enoto Novo mesto 32.375.600 din.

Zavarovanci, ki so imeli 31. decembra 1975 življenjsko zavarovanje v veljavi najmanj tri leta, bodo prejeli pismena obvestila o pripadajoči zavarovalni vsoti pri svojem zastopniku, oziroma pri blagajni podjetja, kjer plačujejo premije.

ZAVAROVALNICA SA-VA POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

z analizo doseženega v razpravo o zakonu

Družbenopolitične organizacije čaka v naslednjih mesecih ena najpomembnejših aktivnosti — razprava o zakonu o združenem delu. To bo trenutek, ko bomo temeljito pretresli tudi našo dosedanjo samoupravno prakso in jo usklajevali z novimi zakonskimi predvidevanji. Akcijo bodo vodili izvršni odbori sindikatov po TOZD in OO ZK, ki bodo tudi politično odgovorni za potek akcije.

Usklajevanje v podjetju bo prevzela konferenca sindikatov. V vsakem TOZD bodo formirani politični aktivni, ki jih sestavljajo: sekretariat ZK, izvršni odbor sindikata, predsedstvo ZSM, predsedniki vseh samoupravnih organov, vsi delegati občinske skupščine in delegati interesnih skupnosti, vodilni delavci, strokovni delavci.

Naloga političnega aktiva bo, da pripravi analizo samoupravne organiziranosti in gospodarskega položaja TOZD in da kritično opozori na neustrezne rešitve naše samoupravne organiziranosti v primerjavi s posameznimi rešitvami v zakonu in nakaže naloge in aktivnosti za odpravo ugotovljenih slabosti. Ta analiza bo morala biti pripravljena do 25. maja, nato pa jo bodo obravnavali zbori delovnih ljudi.

Ker je zakon šele v osnutku in imamo še možnost vplivati na spremembe, želimo, da se resnično vsak proizvajalec temeljito seznanji z njim in da poda svoje pripombe, katere bomo posredovali občinskim političnim štabom. Vsi skupaj se moramo zavedati, da je zakon o združenem delu najpomembnejši dokument, ki temelji na novi ustavi, in da bo od njegove vsebine odvisen nadaljnji socialistični razvoj in položaj delovnega človeka.

Zato so družbenopolitične organizacije v podjetju dolžne narediti vse, da bo osnutek zakona resnično predstavljen proizvajalcem tako, da bodo spoznali v njem svoj položaj, oziroma bodo opozorili na neustrezne rešitve.

sodobne ceste pogoj za hitri gospodarski napredek

Predsedstvo republiške konference SZ je sklenilo, da bo na delovne ljudi vse naše republike naslovilo poziv za vpis javnega posojila za financiranje razvoja in modernizacijo cestnega omrežja v republiko. Akcija se bo začela že maja, za njo naj bi zbrali 900 milijonov din, to je eno desetino vseh sredstev, ki so predvidena za razvoj cestne mreže v srednjeročnem programu.

Ta akcija, za katero pričakujemo, da bo uspešna, bo zelo veliko prispevala k hitrejšemu gospodarskemu in družbenemu razvoju Slovenije. Izrednega pomena pa bo tudi razvoj manj razvitih področij pri nas.

S soudeležbo tega posojila bi v Sloveniji po srednjeročnem programu: modernizirali 728 km makadamskih cest; ojačali 601 km moderniziranih cest; rekonstruirali 216 km cest; na novo zgradili 117 km cest, od tega 36 km avtocest, 32 mostov itd.

Vpisovanje se prične 1. maja in bo trajalo do oktobra 1976. Republiška skupnost za ceste bo izdala obveznice. Tiskane bodo v apoenih po sto, petsto, tisoč in deset tisoč din. Obveznice se bodo obrestovale po 10 % obrestni meri. Posojilo bo odplačano v petih letnih anuitetah, prva anuiteta pride v izplačilo 1. julija 1979 leta.

Ker je to odločitev, ki bo v mnogočem bistveno vplivala na naše življenje in celoten razvoj, upravičeno pričakujemo stoddosten odziv vseh delovnih ljudi.



Štirje člani OO ZK delovne skupnosti skupnih služb obiskujejo občinsko popoldansko politično šolo, ki bo trajala 60 ur. Osnovna organizacija ZK je na sestanku, ko je določala delegate, menila, da se seminarja moramo udeležiti, ker s tem dvigamo idejnopolični raven našega članstva.

Začetek zavarovanja	Trajanje zavarovanja			
	5 let	7 let	10 let	12 let
1965				49,0
1966			50,0	42,5
1967			42,2	35,7
1968			34,1	28,7
1969		36,8	26,3	22,1
1970		28,0	20,0	16,7
1971	28,7	20,8	14,7	12,3
1972	20,3	14,6	10,2	8,4
1973	12,9	9,1	6,2	5,0

tako odslej tudi pri nas

Odkar smo se prvič predstavili z imenom OZD LABOD, TOZD TEMENICA, je minilo že skoraj 4 mesece. To je bil čas, ki je bil za nas vsekakor pester, saj smo se morali med drugim privaditi tudi na nekoliko spremenjen način poslovanja, kot smo ga bili vajeni. „Tako delajo v LABODU,“ smo rekli, „tako moramo odslej tudi pri nas!“

Omenili smo že v eni od prejšnjih števil, da smo v situaciji, v kateri smo se znašli v lanskem letu, izgubili večje število delavk. Povedati moramo, da se je v zadnjem času na območju naše občine zgradilo nekaj novih tovarn in je bilo tako omogočeno tudi našim delavcem, da so dobili zaposlitev prav tu. V mesecu januarju letos smo šli v akcijo za pridobitev novih delavk. Preko skupnosti za zaposlovanje smo takrat sprejeli na priučevanje 7 delavk, katerim ravno te dni poteka 3-mesečno usposabljanje. Žal je naša komisija za medsebojno razmerja na zadnji seji obravnavala nekaj novih odpovedi. To so primeri delavcev, ki so si poiskali zaposlitev bližje doma, da ne bodo več vezani na prevoz.

Predvideli smo tudi, da bo še v letošnjem letu pričela v Trebnjem delovati krojilnica in tako bi odpadli skoraj vsakodnevni prevozi blaga iz Ljubljane. V kolikor bo pri organiziranju krojilnice nastala potreba po strokovnem kadru, ki ga ne bomo mogli zaposliti iz našega območja, bomo mogli zagotoviti tudi nekaj stanovanj.

Kljub nenehnemu prizadevanju še vedno ne dosegamo takih rezultatov, kot bi želeli. Zavedamo se, da je tržišče zelo zahtevno, zato iz dneva v dan podarjamo, da je prvi pogoj, če hočemo tu uspeti, dobra kvalitete. Da bi se situacija izboljšala, smo se odločili, da naredimo določene ukrepe, da napake in nepravilnosti takoj in korenito odpravimo. Izdelali smo program akcij za odpravo pomanjkljivosti v proizvodnji, ki ga je obravnaval politični aktiv in še isti dan potrdil tudi delavski svet. Prepričani smo, da bo takih in podobnih problemov v proizvodnji našega TOZDA vsak dan manj.

Kot prispevek k stabilizaciji so se naši delavci odločili, da se odpovedo dodatku za podaljšano delo, katerega sta opravili obe izmeni na prosto soboto. Delo v podaljšanem času je bilo



potrebno opraviti zaradi kratkih izdobjavnih rokov.

Na zadnjem sestanku izvršnega odbora sindikata smo razmišljali tudi o rekreaciji delavcev. Prežeti z vsakodnevnimi skrbmi redkokdaj mislimo nase in na prepotrebno rekreacijo. Zato smo se dogovorili, da omogočimo delavcem možnost kegljanja nekaj ur na teden na kegljišču v Trebnjem. Prepričani smo, da bo za tovrstno rekreacijo veliko zanimanje. Sprejet je bil tudi sklep, da kupimo dve zračni puški in se udeležimo s strelsko ekipo tekmovanja na občinskih sindikalnih igrah v letu 1976.



modni salon



modni salon

V našem TOZD delamo toliko različnih stvari, tako zahtevne modele in tako majhne količine, da imam občutek, da smo postali modni salon.

Naši izdelki so lepi, moderni, pestrih barv, da ob pogledu nanje ženske v naši tovarni kar vzdihujemo in jih občudujemo; pa kaj, ko, žal, ostane samo pri občudovanju.

Materiali za ženske bluze so v karo in črtastih vzorcih ter vzorcih z borduro; materiali so živih barv, v glavnem krep. Ovratniki so za razliko od prejšnje sezone majhni in topih konic. Gumbi so majhni, čeprav so bili še pred kratkim moderni veliki. Mnogo je našitih žepov, zatlov, epolet in vidnih okrasnih šivov. Vse to je lepo, a zahteva od nas mnogo truda, spretnosti in natančnosti.

Skica bluz:

Pri izdelkih moramo zelo paziti na kvaliteto, saj je konkurenca močna, tako pri nas, kot v tujini. Vsi imajo lepe, kvalitetne in moderne materiale, vsi vedo, kakšni modeli so aktualni, pri kvaliteti pa ni kopiranja. Sami se moramo potruditi, da bomo ravno pri kvaliteti izdelave prvi, saj bomo le tako uspevali.

Skica moških srajc:

Da ne bi ostali samo pri ženskah, se obrnimo malo na moški svet. Izdelujemo namreč tudi čudovite moške srajce. Materiali so prav tako živih barv, karo in črtastih vzorcev ter vzorcev z borduro, krep materiali, tanki batist in tricel. Ovratniki so majhni in topih konic, na mnogih so gumbi „Button Down“, našiti in pošiti žepi, zatli in okrasni šivi.

Tudi moške srajce so tako lepe, da jih ne občudujejo samo moški, temveč tudi ženske. Kot pri bluzah, tudi pri srajcah lahko uspemo le s kvaliteto. Doseči zaželeno kvaliteto pa je pri napetih normah, pri različnih in zahtevnih modelih zelo težko, vendar nam tudi to delo uspeva. Lahko rečem, da nam zahtevane operacije, kot so ovratniki in zapestniki uspe kvaliteto izdelovati, a žal se opažajo „kiksi“ pri lažjih operacijah, ki pa so enako pomembne. Na primer: rob ni lepo zarobljen, tu in tam visijo nitke, šiv je neraven ali preplitek itd. Takšne „malenkosti“ lahko pokvari viden celotnega izdelka. Za kupca so pomembne, saj hoče vsak kvaliteten proizvod.

Verjetno se srečujemo v vseh TOZD s podobnimi problemi in težavami, a kaj, ko vsak vidi najprej svoje!

VERA MAROH



začarani lonec

Bilo je tistega leta, ah kaj bi, davno davno je bilo, ko smo hodili še na udarniško delo, ko smo s pesmijo in stiskom roke proslavljali delovne uspehe, ko smo proglašali udarnike dela, se borili za prehodno zastavico in podobne sedaj že pozabljene stvari.

Skupinica delavcev je opravljala okoli tovarne. Pa je nekdo našel star glinast lonec. Prijatelji so se mu rezali na vsa usta, čes srečo boš imel. Pa so pozabili na lonca. Ko so skromno malicali, je eden izmed delavcev slekel srajco, saj mu je bilo pošteno vroče, in jo vrgel k ograji. In sreča je hotela, da je padla ravno na že pozabljeni lonca. Proti večeru, ko je že hladilo, je ta delavec odšel po srajco. Segal je ponjo, toda glej ga šmenta, v loncu se je pojavila nova srajca! Segal je ponjo in zopet se je v loncu prikazala druga.

Kako se je razveselit. Poklical je druge in jim pokazal „čudežni lonca“. Vsi so bili tega lonca neizmerno veseli. Teden za tednom so nosili srajce na trg in prinašali domov denarce.

Sezidali so si novo tovarno, uredili svoje življenje in sploh krasno zaživel.

Pa je nekega dne dežurni pri loncu pomotoma vrgel v lonca dinar. Glej ga vraga! Ko ga je pobral, se je v lonca zopet napolnil z denarjem. Odslej so pozabili na srajce, saj jim je lonca dajal denar. Trošili so ga in trošili in nikoli ga ni bilo preveč. Pričeli

so se kregati: „Prepočasi jemlješ denar iz lonca, povečali bomo ‚normo‘! Nič več ga ne bomo jemali z rokami, treba je kupiti bager!“ In res so ga kupili.

Hitreje je šlo. Prepirov pa še ni bilo konec. Nekdo je hotel iz tega lonca izkopati tudi „minulo delo“. Zvečer, ko so že vsi spali, se je prikradel k loncu in pričel z lopato brskati po njem. In glej nesrečo!

Denar v loncu je izginil in iz njega so pričele vreti lopate! Joj, koliko lopat, koliko teh že pozabljenih „instrumentov“, na katere smo včasih znali izgrati vsi. Toliko lopat je bilo, da se je lonca pod njimi sesul v same črepinje.

Si lahko mislite, kakšen vik in krik je bil naslednji dan zjutraj, ko so ostali opazili goro lopat! In vendar jih nihče ni hotel pobrati. Živeli so dalje vsak po svoje, toliko časa, dokler so imeli še kaj denarja.

In vendar so kasneje, mnogo kasneje drug za drugim pričeli skrivoma jemati lopate in vsakdo si je našel kakšno „honorarno delo“, tako da drugi niso vedeli. Vsi so potihem upali, da se jim bo nekega dne nasmehnila sreča in da bodo izkopali nov začaran lonca.

Obžalovali so svoj pohlep, saj bi lahko še dolgo iz lonca jemali srajce in jih nosili na trg. In vendar je bilo prepozno, nobenega začaranega lonca ni bilo. Ostalo pa je veliko veliko lopat!

Pa kaj bi, dragi moji. Včasih mi, ubogemu srajčku, pridejo na misel zgodbi, ki nimajo prav nič opraviti z današnjim časom. Čudno je le to, da te zgodbi ne morem in ne morem pozabiti, vrag si ga vedi, zakaj ne.

VAŠ SRAJČKO

vesti

V občini Ptuj je stekla razprava o oceni integracijskih gibanj v samoupravni stanovanjski politiki. Iz sklepov občinske konference ZKS je razbrati sledeče:

1. Komunisti v OO ZKS morajo sprejeti akcijske programe reševanja stanovanjskih vprašanj v svoji OZD in KS ter preveriti izvajanje določil resolucije o nalogah ZKJ o razvoju družbeno-ekonomskih odnosov na stanovanjskem področju in v stanovanjski politiki, sprejetih na X. kongresu ZKJ.

2. OO ZKS morajo proučiti samoupravne akte s področja stanovanjske politike, pravilnike TOZD, pravilnike vseh enot samoupravne stanovanjske skupnosti, kreditiranje, predvsem pa se morajo zavzemati za poenotenje kriterijev v vseh organizacijah združenega dela.



Udeležili smo se zbora podpisnic samoupravnega sporazuma konfeksionarjev oblačil SRS, ki je bil 29. aprila v prostorih konfekcije „Lisca“ v Sevnici. Zbor je ocenil izvajanje določil samoupravnega sporazuma, obravnaval obvezno uvedbo metodologije za analitično ocenjevanje delovnih mest, sprejel stališča o združitvi treh sporazumov tekstilne industrije v en sporazum.



Pohoda „Po poteh tovarništva in spominov“ 8. maja se je udeležila mešana ekipa, sestavljena iz članic kolektiva TOZD „Ločna“ in delovne skupnosti skupnih služb. Pohod je bil prijetno doživetje, hkrati pa smo se spomnili na preteklost našega glavnega mesta, „mesta heroja“, ki se je vsa 4 leta trmasto upiralo okupatorju, čeravno je bilo obdano z bodočo žico.



Od 22. do 28. aprila je bil spomladanski zagrebški sejem. Na njem smo se predstavili s programom jesen 76. Komercialisti so se pogovorili s kupci in razčistili odprta vprašanja glede novega načina plačevanja in možnosti blagovnega kreditiranja. Hkrati smo dobili „zeleno luč“ za odpremo artiklov, preklicanih v marcu 1976 zaradi novih plačilnih pogojev.

Od 11. do 14. aprila so se v organizaciji Jugotekstila komercialisti vrhnjih oblačil udeležili poslovnega sestanka in si ogledali kolekcijo tkanin za sezono pomlad 1977. Kolekcija je zelo zanimiva glede kvalitete deze-nov, ravno tako so tudi cene zelo ugodne. Za sezono so naši predstavniki izbrali artikle, za katere menijo, da so zanimivi za našo proizvodnjo ženskega programa vrhnjih oblačil. Rezervirali so skoraj vse proizvodne kapacitete.

ZAHVALA

Sodelavkam iz šivalnice v TOZD Ločna – Novo mesto se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, s katero ste mi omogočile, da lahko obiskujem hudo bolnega sina v bolnišnici v Ljubljani. Se enkrat iskrena hvala.
KRISTINA ILJAS

PREDLOG ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Po načrtu javne razprave zakona o združenem delu v OZD, KS in SIS so si člani ZK kot osnovni nosilci javne razprave že zadali naloge. Izvolili smo koordinacijski odbor, ki bo organizacijsko in tehnično pripravil javno razpravo in določene pripombe ter priporočila posredoval občinskemu odboru. Koordinacijski odbor sestavljajo: Čeh Franc, Ivčetič Cirila, Belovič Drago, Krničar Marija, Pisar Cvetka in Golc Stanislav. Čeh Franc in Ivčetič Cirila se bosta udeležila seminarja o javni razpravi.

TOZD DELTA

labod

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne perila LABOD Novo mesto, izhaja vsako drugo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož. Tehnični urednik: Marjan Moškon. Stavek, filmi in prelom – ČZP Dolenjski list, tiska – KNJIGOTISK, Novo mesto